

Кафедра історії України та всесвітньої історії
ПЕРЕЛІК ВИБІРКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ
ЦДУ ім. В. Винниченка 2024/2025 н.р.
Каталог 2. Професійно орієнтовані дисципліни
Третій (освітньо-науковий) рівень

Кафедра, яка пропонує дисципліну	Викладач, який буде викладати дисципліну		Назва загальної компетентності, на розвиток якої спрямована дисципліна	Результати навчання	Методи викладання, які пропонуються (лекції, практики, командна робота, семінар, проектна робота, проблемні заняття тощо)	Перелік галузей знань / спеціальність, для яких пропонується дисципліна	Вхідні вимоги до студентів, які хочуть обрати дисципліну	Обмеження щодо семестру вивчення
	лекції							
Україна в європейському геополітичному просторі XVIII – XXI століття								
Кафедра історії України та всесвітньої історії	к.іст.н., доцент Чорний О.В.	к.іст.н., доцент Чорний О.В.	- Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування нових ідей (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, в тому числі і в міждисциплінарних галузях; -Здатність знаходити, обробляти та критично аналізувати інформацію з різних джерел; -Здатність	Здатність знаходити, обробляти та критично аналізувати інформацію з різних джерел у межах проблем, пов'язаних з розумінням місця України у геополітичних європейських процесах XVIII– XXI століття Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в	Лекції, семінарські заняття	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 032 Історія та археологія	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	Починаючи з другого семестру

			застосовувати уміння критичного аналізу, оцінки і прогнозування нових та складних ситуацій. - Здатність до популяризації науково-історичного знання.	процесі пошуку, локалізації, збирання, опрацювання та аналізу історичних та історіографічних джерел.				
--	--	--	---	--	--	--	--	--

Джерелознавство: практика роботи з історичними документами

Кафедра історії України та всесвітньої історії	к.іст.н., доцент Чорний О.В.	к.іст.н., доцент Чорний О.В.	- Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування нових ідей (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, в тому числі і в міждисциплінарних галузях; - Здатність знаходити, обробляти та критично аналізувати інформацію з різних джерел; - Здатність визначати ступінь об'єктивності фактологічної	- Здатність до пошуку, аналізу та самостійної класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження; - Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в процесі пошуку, локалізації, збирання, опрацювання та аналізу історичних та історіографічних джерел.	Лекції, семінарські заняття, проектна робота	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 032 Історія та археологія	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	Починаючи з другого семестру
--	------------------------------	------------------------------	---	--	--	---	--	------------------------------

			основи минулих подій в різних видах джерел, встановлювати та оцінювати достовірність та репрезентативність джерельної інформації; - Здатність до популяризації науково-історичного знання.					
Сучасні історіографічні студії								
Кафедра історії України та всесвітньої історії	к.іст.н., доцент Ковальков О.Л.	к.іст.н., доцент Ковальков О.Л.	Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні завдання та проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері історичної науки, що передбачає переосмислення на основі сучасної методології і джерел наявних та продукування нових цілісних знань, впровадження сучасних досягнень історичної науки у професійну та/або науково-педагогічну діяльність. Загальні	<i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:</i> – знати основні теоретичні і методологічні підходи до вивчення історії історичної науки, принципи і методи історіографічного пізнання, основні типи і види історіографічних джерел; – володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у	У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання: – за <i>типом пізнавальної діяльності:</i> пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; дослідницький; відповідно до логіки пізнання: аналітичний; індуктивний; дедуктивний; – за основними <i>етапами процесу:</i> формування знань; формування умінь і навичок; застосування	03 «Гуманітарні науки» 032 «Історія та археологія»	Наявність освітнього рівня «магістр»	II курс IV семестр

			<p>компетентності</p> <p>- Здатність до критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досліджень, генерування нових ідей під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.</p> <p>- Здатність створення та інтерпретації нових знань через наукове дослідження або інші передові вчення такої якості, що відповідають вимогам національного та міжнародного рівнів, до діяльності в інтернаціональних дослідницьких групах.</p> <p>- Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування нових ідей (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, в тому числі й у міждисциплінарних галузях.</p>	<p>фаховому середовищі;</p> <p>– орієнтуватися в головних тенденціях розвитку історичної науки на сучасному етапі, знати провідні школи й напрямки, їхніх представників та їхні наукові праці;</p> <p>– розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності;</p> <p>– розуміти загальні та специфічні риси сучасного історіографічного процесу в різних країнах і регіонах Західної Європи, США, державах Сходу; вміти пов'язати головні його тенденції з особливостями розвитку української історіографії;</p> <p>– застосовувати у професійній діяльності у сфері історії сучасні цифрові інструменти і технології для</p>	<p>знань;</p> <p>узагальнення;</p> <p>закріплення;</p> <p>перевірка;</p> <p>– за <i>системним підходом</i>: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.</p> <p>– за <i>джерелами знань</i>: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація.</p> <p>– за <i>рівнем самостійної розумової діяльності</i>: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький; метод проблемного викладання.</p>			
--	--	--	---	---	---	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> - Готовність дотримуватись етичних норм у професійній діяльності. - Здатність до самоорганізації, планування й розв'язання задач власного професійного й особистого зростання. - Здатність працювати автономно. - Здатність знаходити, обробляти та критично аналізувати інформацію з різних джерел. - Знання і розуміння предметної області та розуміння професії. - Здатність до фахового спілкування з непрофесіоналом у галузі. <p>Фахові компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> - Володіти найбільш передовими, концептуальними та методологічними знаннями за спеціальністю 032 «Історія та археологія», уміння 	<p>пошуку, збереження й обробки інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів;</p> <ul style="list-style-type: none"> – зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. 				
--	--	--	---	---	--	--	--	--

			<p>застосовувати їх у власних дослідженнях.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Готовність до міждисциплінарних досліджень та залучення методик інших наук. - Здатність застосовувати вміння критичного аналізу, оцінки і прогнозування нових та складних ситуацій. - Здатність розробляти та реалізовувати власні науково-дослідні проекти, які дозволяють розв'язувати значущі наукові, соціальні, культурні, етичні проблеми і дають можливість створити нове знання. - Здатність до комунікації з широкою науковою спільнотою та громадськістю у своїй та суміжних галузях наукової та професійної діяльності. - Здатність ініціювати наукові проекти у галузі історичної науки та у професійній сфері діяльності,					
--	--	--	--	--	--	--	--	--

			<p>проявляти лідерство та автономність на всіх етапах їх реалізації.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність дотримуватись етичних і моральних норм, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності. - Готовність до професійної діяльності, з урахуванням особливостей фаху історика та актуальних проблем сучасної гуманітаристики. - Здатність до популяризації науково-історичного знання. - Готовність до роботи з ресурсами, необхідними для докторського дослідження. 					
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Суспільно-політичні трансформації в країнах Європи в XVI–XXI ст.

Історії України та всесвітньої історії	к.і.н., доцент Марченко О.М.	к.і.н., доцент Марченко О.М.	- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	- усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в	Лекції, семінари, самостійна робота	032 Історія та археологія	Підготовка рівня магістра	IV семестр
--	---------------------------------	---------------------------------	---	--	-------------------------------------	---------------------------	---------------------------	------------

			<p>щодо трансформаційних процесів в країнах Європи в XVI–XXI ст.;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення на основі розуміння історії та закономірностей історичного розвитку народів Західної, Центральної, Східної та Південно-Східної Європи; - володіти категоріально-понятійним апаратом та хронологією історичної науки	<p>історії народів Західної, Центральної, Східної та Південно-Східної Європи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - знати основні підходи до вивчення політичного, соціально-економічного, культурного життя народів Європи та умов реформування різних сфер діяльності; - критично оцінювати здобутки історичної науки в Україні та інших країнах щодо модернізаційних процесів в країнах Європи в XVI–XXI ст.; - здатність виявляти та верифікувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти; - з'ясовувати мотивацію дій історичних осіб і				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

				наблизитися до їх розуміння через «діалог» із джерелом.				
Державотворчі та самоврядні процеси в історії людства								
Історії України та всесвітньої історії	к.і.н., доцент Марченко О.М.	к.і.н., доцент Марченко О.М.	- усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами при вивченні державотворчих та самоврядних процесів людства; - володіння загальною та спеціальною методологією наукового пізнання; - застосування здобутих знань у практичній діяльності; - здатність використовувати в професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання, сучасні інформаційно-пошукові системи; - здатність працювати з історичними текстами й документами,	- аналізувати державотворчі та самоврядні процеси в історії людства й оцінювати ефективність політичного управління в окремих країнах світу в певні історичні періоди; - знати закономірності та етапи державотворчих і самоврядних процесів в історії людства; - знати основні історичні факти, дати, події та імена історичних і політичних діячів світової та вітчизняної історії, пов'язаних з формуванням різних типів держав та інститутів місцевого самоврядування;	Лекції, семінари, самостійна робота	032 Історія та археологія	Підготовка рівня магістра	IV семестр

			коментувати, анутовати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати й обговорювати результати наукових досліджень	- знати основні теоретичні підходи до походження держави, типи, форми, елементи і функції держави, а також перспективи розвитку інститутів держави; - вміти моделювати державотворчі та самоврядні процеси та процедури залежно від типології країн за формами правління, державним устроєм, політичними режимами в різні історичні епохи				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Аграрно-селянське питання в Українській революції 1917– 1921 років

Кафедра історії України та всесвітньої історії	д.іст.н., доцент Житков О.А.	д.іст.н., доцент Житков О.А.	- Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування нових ідей (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, в тому числі і в	Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових	Лекція. Семінарське заняття, колоквиум, самостійна робота	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 032 Історія та археологія	Наявність другого рівня вищої освіти – магістр.	Курс 2, семестр 4.
--	------------------------------	------------------------------	---	--	---	---	---	--------------------

			<p>міждисциплінарних галузях;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність знаходити, обробляти та критично аналізувати інформацію з різних джерел; - Здатність застосовувати уміння критичного аналізу, оцінки і прогнозування нових та складних ситуацій. -Здатність до популяризації науково-історичного знання. 	<p>досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях.</p>				
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Українська історична думка у XX – на початку XXI століття

Кафедра історії України та всесвітньої історії	д.іст.н., доцент Житков О.А.	д.іст.н., доцент Житков О.А.	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування нових ідей (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, в тому числі і в міждисциплінарних галузях; - Здатність 	<p>Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і</p>	Лекція. Семінарське заняття, колоквиум, самостійна робота	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 032 Історія та археологія	Наявність другого рівня вищої освіти – магістр.	Курс 2, семестр 4.
--	------------------------------	------------------------------	---	---	---	---	---	--------------------

			знаходити, обробляти та критично аналізувати інформацію з різних джерел; - Здатність застосовувати вміння критичного аналізу, оцінки і прогнозування нових та складних ситуацій. -Здатність до популяризації науково-історичного знання.	практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях.				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

Математичні методи історичного дослідження

Кафедра історії України та всесвітньої історії	д.іст.н., професор Ріжняк Р.Я.	д.іст.н., професор Ріжняк Р.Я.	- Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування нових ідей (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, в тому числі і в міждисциплінарних галузях; -Здатність знаходити, обробляти та критично	Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у	Лекція. Семінарське заняття, колоквиум, самостійна робота	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 032 Історія та археологія	Наявність другого рівня вищої освіти – магістр.	Курс 2, семестр 4.
--	--------------------------------	--------------------------------	---	---	---	---	---	--------------------

			аналізувати інформацію з різних джерел; - Здатність застосовувати вміння критичного аналізу, оцінки і прогнозування нових та складних ситуацій. - датність до популяризації науково-історичного знання.	міждисциплінарних галузях.				
--	--	--	--	----------------------------	--	--	--	--

Університетська освіта й наука в Наддніпрянщині на рубежі XIX – XX століть

Кафедра історії України та всесвітньої історії	д.іст.н., професор Пасічник Н.О.	д.іст.н., професор Пасічник Н.О.	- Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування нових ідей (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, в тому числі і в міждисциплінарних галузях; -Здатність знаходити, обробляти та критично аналізувати	Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних	Лекція. Семінарське заняття, колоквиум, самостійна робота	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 032 Історія та археологія	Наявність другого рівня вищої освіти – магістр.	Курс 2, семестр 4.
--	-------------------------------------	-------------------------------------	---	---	--	---	---	--------------------

			інформацію з різних джерел; - Здатність застосовувати вміння критичного аналізу, оцінки і прогнозування нових та складних ситуацій. - Здатність до популяризації науково-історичного знання.	их галузях.				
--	--	--	--	-------------	--	--	--	--